

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 538/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om ryssarnas fastighetsaffärer

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 538/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Peter Östman/KD m.fl.:

På vilket sätt ämnar regeringen säkerställa att de sålda fastigheterna inte utgör ett hot mot Finlands försvar och

ämnar regeringen följa den fortsatta verksamheten kring och användningsändamålet för fastighets- och markhandelsobjekten för aktörer utanför EU?

Som svar på denna fråga anför jag följande:

Försvarsministeriet ansvarar för tillsynen över fastighetsinnehavet och därigenom för att det inte kan uppstå sådant ägande i Finland som äventyrar Finlands säkerhet. Detta arbete görs genom tillståndsprocessen, statens förköpsrätt och inlösen i samarbete med olika myndigheter.

Om det på en fastighet som varit föremål för tillståndsprocessen snart efter det att tillstånd beviljades avslöjas annan verksamhet än sådan som försvarsministeriet har underrättats om i fråga om användningsändamålet, har försvarsministeriet med stöd av den s.k. lagen om tillstånd rätt att yrka att tillstånd ska sökas på nytt, och då kan man överväga om ett nytt tillstånd kan beviljas för den verksamhet som de facto bedrivs. Sådan information om ett avvikande användningsändamål fås av lokala myndigheter eller i vissa fall också av aktiva medborgare som bor i grannskapet. Man strävar efter att effektivisera uppföljningen av fastigheter som ägs utanför EU i samarbete med olika myndigheter. Hotet kommer dock inte alltid från aktörer utanför EU och därför är det viktigt att övervaka allt innehav med tanke på användningen av bulvaner.

I Finland kunde fastigheter köpas fritt utan bevakning i cirka tjugo år. I dessa fastigheter kan man vid behov ingripa genom en lag om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter för säkerställande av den nationella säkerheten. Det ministerium till vars ansvarsområde det hör att trygga ett intresse som nämns i lagen bereder vid behov ett inlösningsbeslut. Sålunda kan försvarsministeriet inleda inlösen i fall som gäller landets försvar och territoriella integritet.

När det gäller inlösning pågår i statsrådet under ledning av försvarsministeriet ett processarbete för att förenhetliga ministeriernas praxis i eventuella inlösningssituationer samt för att identifiera situationer där inlösen är viktig. Prövningen görs dock alltid från fall till fall och i bakgrunden ska finnas de möjligheter som lagstiftningen ger.

Regeringen lämnade den 20 oktober 2022 en proposition till riksdagen med förslag till utveckling av lagstiftningen om tillsynen över fastighetsinnehavet. Regeringen föreslår skarpningar i lagen om tillståndsplikt för vissa fastighetsförvärv, lagen om statens förköpsrätt på vissa områden och i förköpslagen.

Försvarsministeriet beredde i brådskanie ordning sådana ändringar i lagstiftningen som hann träda i kraft under denna valperiod, förutsatt att riksdagen godkänner regeringens proposition.

Försvarsministeriet inledde i början av november ett utredningsprojekt där man granskar möjligheterna att begränsa fastighetshandeln på basis av nationalitet, inklusive ett totalförbud, och tar ställning till möjligheterna att begränsa handeln i ljuset av grundlagen. Utredningen kommer till denna del att bli klar den 19 december 2022.

Skyddet av säkerhetsmyndigheternas objekt är normal praxis och riskbedömningar görs regelbundet. Riskbedömningarna omfattar också kartläggning av ägandet kring de egna objekten. När det gäller civila mål är det viktigt att fortsätta att skydda dem och att bättre än för närvarande identifiera också det omgivande ägandet. Också det nationella genomförandet av CER-direktivet kommer säkert att medföra ytterligare förpliktelser på denna fråga, eftersom direktivet förpliktar till noggrannare identifiering och skydd av kritisk infrastruktur än tidigare. Regeringen arbetar således på många olika fronter med de frågor som ställs.

Helsingfors 8.11.2022

Försvarsminister Antti Kaikkonen